
Batalla d'Almansa

Autor:

Data de publicació: 03-04-2013

Per als valencians, el 25 d'abril equival a l'11 de setembre per als catalans. El País Valencià origen de tantes revolucions es va convertir en una gran gàbia a l'aire lliure, amb unes gruixudes reixes. La data d'inici de la resistència política i cultural a llarg termini continua fins avui, però ningú no sap quan s'ha d'acabar, i el més important és com fer q s'acabi. Podem passar revista als trescents anys fins a l'actualitat interpretant la història moderna i contemporània del país de València. Des de 1238, el Regne de València fou una entitat política independent, però integrada culturalment amb Catalunya, (per exemple amb l'arquitectura catalana). Després d'Almansa el 1707, el primer borbò castigà la rebel·lió valenciana a sang i foc, cremant Xàtiva on no va deixar pedra sobre pedra, fins al punt que als xativins els hi ha quedat lo de "socarrats". Cal recordar que després de la cremà de la ciutat li va canviar el nom pel de "Colonia San Felipe", per aixó avui dia encara tenen el seu retrat cap per vall: Quan Felip VI els va demanar q el posessin del dret l'ajuntament li va contestar "quan anul·leu el Decret de Nova Planta". Amb la seva campanya assoladora va reduir el país a una simple província de Castella. En tots els aspectes. Es va robar, humiliar i degradar l'economia renaixentista, cultural, social i fins i tot política del país catalano-valencià, una lliçó que hem d'aprendre de la història

Per als valencians, el 25 d'abril equival a l'11 de setembre per als catalans. El País Valencià origen de tantes revolucions es va convertir en una gran gàbia a l'aire lliure, amb unes gruixudes reixes. La data d'inici de la resistència política i cultural a llarg termini continua fins avui, però ningú no sap quan s'ha d'acabar, i el més important és com fer q s'acabi. Podem passar revista als trescents anys fins a l'actualitat interpretant la història moderna i contemporània del país de València. Des de 1238, el Regne de València fou una entitat política independent, però integrada culturalment amb Catalunya, (per exemple amb l'arquitectura catalana).

Després d'Almansa el 1707, el primer borbò castigà la rebel·lió valenciana a sang i foc, cremant Xàtiva on no va deixar pedra sobre pedra, fins al punt que als xativins els hi ha quedat lo de "socarrats". Cal recordar que després de la cremà de la ciutat li va canviar el nom pel de "Colonia San Felipe", per aixó avui dia encara tenen el seu retrat cap per vall: Quan Felip VI els va demanar q el posessin del dret l'ajuntament li va contestar "quan anul·leu el Decret de Nova Planta". Amb la seva campanya assoladora va reduir el país a una simple província de Castella. En tots els aspectes. Es va robar, humiliar i degradar l'economia renaixentista, cultural, social i fins i tot política del país catalano-valencià, una lliçó que hem d'aprendre de la història

En la Batalla d'Almansa (25 d'abril del 1707), les tropes de Felip V (nét de Lluís XIV de França) derroten les de l'arxiduc Carles d'Àustria en el context de la Guerra de Successió Espanyola. Això comportarà que Castella ocupi el Regne de València per dret de conquesta, i així aquest perd tots els seus furs concedits fins aleshores i li són imposats els Decrets de Nova Planta.[1] Les tropes de Felip V foren comandades pel duc de Berwick i les austriacistes per Galway i el marquès de les mines.[2]

Al País Valencià, avui dia encara perdura la dita Quan el mal ve d'Almansa, a tots alcança, rememorant aquesta derrota. Altres dites com ara "De ponent, ni vent ni gent, ni casament" hi poden estar relacionades, encara que el seu origen siga diferent a la derrota d'Almansa.

Antecedents

Preveient la mort de Carles II de Castella sense descendència, les principals potències europees van proposar un

príncep elector de Baviera, amb el consegüent repartiment de possessions entre aquestes potències. Però Carles II mor i en el seu darrer testament ha proposat Felip d'Anjou. Felip entra a Barcelona el 2 d'octubre i les Corts finalment es tanquen el 14 de gener de 1702 amb el jurament de les constitucions catalanes pel Rei. Els aliats proposen l'Arxiduc Carles i comencen les hostilitats.

Pres Gibraltar pels britànics, l'agost del 1705 l'arxiduc embarca a Lisboa en direcció al Mediterrani. S'atura a Altea on és proclamat Rei, i la revolta valenciana dels maulets es propaga liderada per Joan Baptista Basset. Mentrestant, i esperonats constantment pel príncep Jordi de Hessen-Darmstadt, escamots armats barren el pas als borbònics a la plana de Vic i en la Batalla de Montjuïc capturen la fortalesa, que seria fortificada i usada per bombardejar la ciutat de Barcelona. Aquesta, envoltada de les tropes aliades de Lord Peterborough, va capitular el 9 d'octubre de 1705, de manera que el 22 d'octubre entra a Barcelona l'Arxiduc Carles, el qual el 7 de novembre de 1705 jura les constitucions catalanes i adopta el nom de Carles III. Lord Peterborough avança cap a València i a finals d'any l'arxiduc ja controla la major part de Catalunya i el Regne de València

Mentrestant els borbònics es reorganitzen i el seu exèrcit avança des de Lleida, Girona i pel mar en direcció a Barcelona. Felip V havia perdut els territoris de les Províncies Unides, Milà i el Regne de Nàpols. Tot i això, els filipistes rebien reforços castellans i les tropes comandades pel Duc de Berwick, i forcen l'exèrcit austriacista a abandonar Madrid i a refugiar-se al País Valencià. L'exèrcit aliat es va retirant fustigat per l'exèrcit borbònic, i finalment decideixen plantar cara i formen davant d'Almansa.

La batalla

Les unitats dels combatents són els batallons d'infanteria (400 homes) i els esquadrons de cavalleria (100 cavallers), que s'agrupen en regiments i en brigades. Els dos exèrcits es despleguen cara a cara al llarg de 6,5 km, on els aliats alineen 42 batallons d'infanteria i 60 esquadrons de cavalleria, enfront dels 50 batallons i 81 esquadrons de cavalleria dels franco-espanyols, ambdós en dues línies files de profunditat.

La batalla s'inicia a les 15 hores, amb el foc de l'artilleria. Les tropes aliades, cansades, en inferioritat numèrica i mal dirigides, es trenquen entre el centre i el flanc dret amb els embats de la cavalleria francesa, mentre en el flanc esquerre la superioritat numèrica de la cavalleria francesa també determina la fugida de les tropes aliades. El flanc central durant els primers moments de la batalla infligeix moltes baixes, però acaba fugint una vegada perduts els flancs esquerre i separat del flanc dret, que es va rendir a les 17 hores.

Conseqüències

El Regiment d'Infanteria Ciutat de València, que es trobava de guarnició a Requena va caure presoner el 2 de maig de 1707.[3]

La victòria filipista a Almansa significà un gran pas en la consolidació de la dominació d'Espanya pels Borbons. Amb el principal exèrcit proHabsburg a la península, el duc d'Anjou va guanyar la iniciativa i James Fitz-James Stuart es va dirigir cap a l'Ebre[4] mentre François Bidal d'Asfeld va rebre l'encàrrec de capturar les viles del sud del Regne de València.[5] A partir de llavors, només Catalunya i les Illes continuarien fidels a Arxiduc Carles, car els anglesos i el mateix Arxiduc, el qual havia heretat l'Imperi a la mort del seu germà Josep I, es van desinteressar del conflicte i van firmar el Tractat d'Utrecht el 1713. La guerra s'allargaria fins al 1715 amb la rendició de les Pitiüses.

Finalitzada la guerra, el monarca va emprendre una profunda reforma administrativa de l'Estat de caràcter centralista, les línies més significatives de la qual van ser l'enfortiment del Consell de Castella i el 1716 el Decret de Nova Planta a la Corona d'Aragó, pel qual dissolia les seues principals institucions i reduïa al mínim (o més aviat eliminava) la seva autonomia.

La Batalla d'Almansa va suposar un punt important a la història. Successos posteriors com la cremada de la ciutat de Xàtiva i posterior canvi de nom pel de San Felip, van distanciar encara més al poble dels territoris de la Corona d'Aragó dels Borbons i dels seus partidaris amb lluites a ciutats com Alcoi, Dénia o Alacant.

Vegeu també

Guerra de Successió Espanyola
Recreació de la batalla d'Almansa
Unitat militar
Quan el mal ve d'Almansa...

Referències

Mata, Jordi «6 batalles decisives». Especial 1714. Monogràfic de la Revista Sàpiens [Barcelona], núm. 108, setembre 2011, p.32-37. ISSN: 1695-2014.

«Almansa, batalla de». A: La Enciclopedia: a aouita. Madrid: Salvat, 2003, p. 450. ISBN 84-345-7465-9.

(castellà) Pere Martí i Martínez, El ejército del Reino de Valencia

(castellà) Enrique Giménez López, Los corregidores de Alicante. Perfil sociológico y político de una élite militar

(anglès) William Young, International Politics and Warfare in the Age of Louis XIV and Peter the Great, p.405

Enllaços externs

Batalla d'Almansa

Guerra de Successió Espanyola

Batalla d'Almansa

Batalla d'Almansa (Regne Valencia 1493 1707)

Coord.: 38° 51′ 0″ N, 1° 5′ 0″ O (mapa)

Batalla d'Almansa, recreada per Ricardo Balaca en 1862, i que es pot contemplar al Congrés dels Diputats de Madrid

Tipus

batalla

Data

25 d'abril de 1707

Coordenades

38° 52′ 28″ N, 1° 05′ 37″ O

Lloc

Almansa

Estat
Espanya

Resultat
Decisiva victòria francoespanyola

Bàndols

Regne d'Espanya
Regne de França
Arxiducat d'Àustria
Gran Bretanya
Regne de Portugal
Províncies Unides

Comandants en cap

Duc de Berwick
Vescomte de Galway
Marquês das Minas

Forces

20.000 Infanteria
8.100 Cavalleria
20 peces d'artilleria
16.800 Infanteria
6.000 Cavalleria
24 peces d'artilleria

Baixes

3.000 baixes

6.000 baixes

5.000 presoners

Cronologia

? Batalla de Torí

Batalla de Toulon ?

Front peninsular de la Guerra
de Successió Espanyola (1702-1713)

A Wikimedia Commons hi ha contingut multimèdia relatiu a: Batalla d'Almansa